

Citadele tingimused keelatud käitumise ärahoidmiseks

Siinses dokumendis esitatakse teatavate AS Citadele banka (edaspidi: Citadele või pank) ja tema kontserni ettevõtete (edaspidi koos: Citadele kontsern) poolt keelatud tegevuste loetelu, et ära hoida ja tõkestada keelatud käitumist (määratletud allpool).

Citadele kontsern on võtnud kohustuse tagada, et tema rahalisi vahendeid kasutatakse ettenähtud eesmärkidel, ning kliendid ja teenuseosutajad (määratletud allpool) on kohustatud mitte tegelema äritegevuses ja tehingutes keelatud käitumisega ning on kohustatud rakendama vajalikke meetmeid, et tegeleda ja võidelda keelatud käitumisega. Selles kontekstis püüab Citadele kontsern tagada, et tema klientide ja teenuseosutajate tegevuses ja tehingutes ei esine keelatud käitumist.

1. Üldpõhimõtted

- 1.1. Citadele kontsern ei salli ühtegi liiki keelatud käitumist ning eeldab sarnast suhtumist ja käitumist ka oma klientidelt ja äripartneritelt.
- 1.2. Igasugusest keelatud käitumise kahtlusest tuleb teatada viivitamata Citadele kontsernile. Kui seda peetakse asjakohaseks, uuritakse juhtumit põhjalikult ja õiglaselt. Isikud, kelle puhul on leitud, et nad tegelevad keelatud käitumisega, kannavad sellist vastutust, nagu on märgitud dokumentides, millega kehtestatakse tehingusuhted vastava kliendi või teenuseosutajaga, samuti kohaldatava õiguse alusel. Võidakse võtta asjakohaseid õiguslikke meetmeid, et nõuda tagasi vääralt kasutatud rahalised vahendid, ja lõpetada ärisuhe keelatud käitumises osaleva isikuga.
- 1.3. Citadele kontsern abistab ja toetab ka pädevate asutuste uurimiste ja süüdistuste puhul.

2. Mõisted

- 2.1. **Keelatud käitumine** hõlmab korrupsiooni, pettust, sundimist, kokkumängu, tegevuse takistamist, rahapesu ja terrorismi rahastamist, massihävitusrelvade levikut ja sanktsioonide rikkumist ja/või maksudest kõrvalehoidmist, kunstlikke kordasid maksustamise vältimiseks ja maksukuritegusid. Need on määratletud allpool.

Korrupsioon tähendab millegi väärtusliku otsest või kaudset pakkumist, andmist, saamist või nõudmist, et mõjutada lubamatult (nt kasutades vääralt isiku ametiseisundit või volitusi või ületades neid volitusi) teise isiku tegevust.

Pettus tähendab tegevust või tegevusetust, sealhulgas valeandmete esitamist, mis teadlikult või hoolimatult eksitab või püüab eksitada mis tahes isikut eesmärgiga saada finants- või isiklikku kasu või hoiduda kohustusest, sealhulgas ebaseaduslik tegevus, mille eesmärk on vara ja teabe omandamine või sellise vara või teabe omandamise õiguse saamine, kasutades usaldust halvas usus tegutsemise või valetamise teel.

Sundimine tähendab isiku või tema vara kahjustamist või vigastamist või sellega ähvardamist otse või kaudselt, et kohustada isikut mitte tegema tegu või takistada isikut tegemast tegu või keelduma teost, millele isikul on seaduslik õigus.

Kokkumäng tähendab igasugust kokkulepet kahe või enama isiku vahel, et saavutada lubamatu eesmärk, sealhulgas teise isiku tegevuse lubamatu mõjutamine.

Tegevuse takistamine tähendab a) uurimise jaoks oluliste tõendite hävitamist, võltsimist, muutmist või varjamist või uurijatele valeandmete esitamist kavatsusega takistada uurimist; b) mis tahes osapoole ähvardamist, ahistamist või hirmutamist, et see ei avaldaks oma teadmisi uurimise seisukohalt oluliste asjaolude kohta või ei jätkaks uurimist; või c) tegevusi, mille eesmärk on takistada Citadele kontserni lepinguliste auditi- või kontrolliõiguste kasutamist või teabele juurdepääsu.

Kunstlik kord maksustamise vältimiseks tähendab täielikult kunstlikku (kuritarvitavat) korda (tehing, skeem, toiming, operatsioon, leping, luba, kokkulepe, lubadus, kohustus või sündmus), mis on loodud eesmärgiga hiilida mööda kohaldatavate õigusaktide kohaldamisest, et hoiduda maksustamisest ja saada maksutulu (nt kasumi kunstlik ülekandmine või tütarettevõtja asutamine üksnes maksustamise vältimise eesmärgil, ringtehingud).

Rahapesu, terrorismi rahastamine ja massihävitusrelvade leviku tähendused on määratletud rahapesuvastastes direktiivides ja kohaldatavates õigusaktides.

Rahapesu üldine tähendus on:

- i) vara muundamine või üleandmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest, eesmärgiga varjata vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalenud isikut, et ta saaks hoiduda oma teo õiguslikest tagajärgedest;
- ii) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, käsutamiseviisi, ümberpaigutamise või omandiõiguse varjamine või varaga seotud muude õiguste varjamine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegevusest või selles osalemisest;
- iii) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle saamisel on teada, et see on saadud kuritegevusest või selles osalemisest; ning
- iv) eeltoodud punktides nimetatud tegevuses osalemine, seotus sellega, selle toimepanemise katsed ning sellele kaasa aitamine ja sellele kihutamine, selle soodustamine või selleks nõu andmine.

Terrorismi rahastamise üldine tähendus on rahaliste vahendite pakkumine või kogumine mis tahes vahendite kaudu otse või kaudselt kavatsusega, et neid tuleks kasutada, või teades, et neid tuleb kasutada täielikult või osaliselt terrorismi rahastamiseks. Terrorism tähendab lõhkamist, tulistamist, tuuma- ja keemia- ning bioloogilise, bakterioloogilise, toksilise või muud liiki massihävitusrelvade kasutamist, massisaastamist, epideemiat, episootiliste haiguste levitamist, inimröövi, pantvangi võtmist, õhu-, maantee- või veesõiduki kaaperdamist või muid tegusid, kui need pannakse toime eesmärgiga hirmutada elanikke või sundida riiki, tema institutsioone või rahvusvahelisi organisatsioone tegutsema või tegutsemast hoiduma või kahjustada riigi, tema elanikkonna või rahvusvahelise organisatsiooni huve. Ei ole vajalik, et rahalisi vahendeid kasutatakse tegelikult täielikult või osaliselt nende õigusrikkumiste toimepanekuks või nende toimepanekule kaasaaitamiseks, samuti ei ole nõutav, et rikkumise toimepanija teaks, millis(t)e konkreetse(te) õigusrikkumis(t)e jaoks rahalisi vahendeid kasutatakse.

Massihävitusrelvade leviku rahastamise üldine tähendus on otsene või kaudne finantsressursside või muu mis tahes vormis vara kogumine või ülekandmine eesmärgiga kasutada neid ressursse või teades, et neid ressursse kasutatakse täielikult või osaliselt massihävitusrelvade tootmiseks, ladustamiseks, liikumiseks, kasutamiseks või levitamiseks.

Sellega seoses on järgmistel mõistetel järgmine tähendus.

Rahapesuvastased direktiivid on 4. ja 5. rahapesuvastane direktiiv ja rahapesuvastane kriminaalõigusdirektiiv.

4. ja 5. rahapesuvastane direktiiv on Euroopa parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiviga (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, sealhulgas muudetud, täiendatud või uuesti sõnastatud kujul.

Rahapesuvastane kriminaalõigusedirektiiv on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1673 rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil, sealhulgas muudetud, täiendatud või uuesti sõnastatud kujul.

Sanktsioonid tähendavad igasuguseid finants-, tsiviil- või muid piiravaid meetmeid ja/või embargosid (sealhulgas sektoripõhiseid sanktsioone), või teenuste, riikide või territooriumide või muude üksuste või tegevuste suhtes:

- a) ÜRO Julgeolekunõukogu;
- b) Euroopa Liit;
- c) Läti, Leedu või Eesti;
- d) Ameerika Ühendriigid (sealhulgas USA rahandusministeeriumi välisriigi varade kontrolli amet (OFAC));
- e) muu riik mis tahes ärisuhte, tehingu, kokkuleppe või muu tegevuse puhul, mis hõlmab seost asjaomase riigiga; ja/või
- f) ülalnimetatud riikide või organisatsioonide avalik asutus.

- 2.2. Klientide puhul, keda rahastab või kelle rahastamist toetab EIF, EIP või mõni ELi institutsioon, hõlmab keelatud käitumine ka pettust või muud ebaseaduslikku tegevust EIFi või ELi finantshuvide vastu, nagu on määratletud finantshuvide kaitse direktiivis.

Sellega seoses on järgmistel mõistetel järgmine tähendus.

Finantshuvide kaitse direktiiv on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil, sealhulgas muudetud, täiendatud või uuesti sõnastatud kujul.

3. Tingimuste kohaldamisala

- 3.1. Siinseid tingimusi kohaldatakse kõigi tehingute ja tegevuste suhtes, mida rakendatakse Citadele kontserni nimel ja/või mida rahastab Citadele kontsern, kasutades enda või kolmandate isikute ressursse ja Citadele kontserni korporatiivseid hankeid, samuti muudes kokkulepetes, mille puhul viidatakse siinsetele tingimustele. Tingimusi kohaldatakse järgmistele üksikisikute või üksuste suhtes:
- a. Citadele kontserni ärikliendid, st äriüksused, kellega Citadele kontsern on sisse seadnud tehingusuhted, samuti nende töötajad, esindajad, aktsionärid või osanikud ja tegelikud kasusaajad (edaspidi: kliendid);
 - b. pakkujad, töövõtjad, tarnijad, teenuseosutajad ja muud isikud või üksused, kes on Citadele kontserni hankijad, samuti muud isikud, kes on kohustatud järgima siinseid tingimusi nende poolt Citadele kontserniga sõlmitud lepingu alusel (edaspidi: teenuseosutajad).

4. Keelatud käitumise ärahoidmise meetmed

- 4.1. Nii kliendid kui ka teenuseosutajad on kohustatud võtma meetmeid, mida on vaja keelatud käitumise ärahoidmiseks. Sellised meetmed võivad olenevalt iga kliendi või teenuseosutaja äritegevuse laadist ja mahust hõlmata (muu hulgas):
- a. asjakohaste poliitikate ja/või põhimõtete vastuvõtmist;
 - b. asjakohaste ettevõttesiseste dokumentide, juhiste või suuniste rakendamist;
 - c. ametnikele ja töötajatele regulaarsete koolituste pakkumist; ja/või
 - d. asjakohaste meetmete kontrolli.

5. Uurimiste läbiviimise põhimõtted

- 5.1. Iga klient ja teenuseosutaja peab teavitama Citadelet igast keelatud käitumise väitest kohe pärast sellest teadasaamist.
- 5.2. Teate võib esitada:
- kirja teel aadressil AS "Citadele banka" vastavusosakond, Republikas laukums 2A, Riia, LV-1010, Läti; või
 - e-kirja teel aadressil notifications@citadele.ee, või

- täites [elektroonilise vormi](#);
 - isikule, kes tegutseb vastava kliendi või teenuseosutaja kontaktisikuna (selle olemasolul).
- 5.3. Kliendid, keda rahastab või kelle rahastamist toetab EIF, EIP või mõni ELi institutsioon ning kes väidavad, et EIF, EIP või ELi institutsioon on oma otsuste, tegevuse ja/või tegevusetusega pannud toime haldusomavoli (selgitatud allpool), võivad esitada kaebuse Citadelele, kes edastab kaebuse vastavale ELi kaebuste lahendamise mehhanismile. Viimati nimetatu ei saa käsitleda keelatud käitumise väiteid.
- 5.4. Haldusomavoli tähendab halba või teostamata haldust. See esineb, kui EIF, EIP või ELi institutsioon ei tegutse kohaldatavate õigusaktide ja/või kehtestatud poliitikate, standardite ja menetluste kohaselt, ei järgi hea halduse põhimõtteid või rikub inimõigusi. Mõned haldusomavoli näited, mille on sõnastanud Euroopa Ombudsman: haldusnormide eiramine, ebaõiglus, diskrimineerimine, võimu kuritarvitamine, vastamata jätmine, teabe andmisest keeldumine, põhjendamatu viivitus.
- 5.5. Citadele käsitleb kõiki keelatud käitumise väiteid konfidentsiaalselt (vastavalt allpool või vastastikustes lepingutes märgitud või seadusest tulenevatele avalikustamisõigustele) ning neid võib esitada anonüümselt.
- 5.6. Teatavatel juhtudel võib Citadele asjaomase kliendi teingu või tegevuse (või tegevusetuse) ennetavalt läbi vaadata. Ilma et see piiraks Citadele kontserni õiguste kohaldamist, mis on märgitud asjaomastes lepingutes klientide või teenuseosutajatega, on sellise läbivaatuse eesmärgid:
- a. aidata ära hoida ja tuvastada keelatud käitumist varajases etapis;
 - b. teha kindlaks, kas lepinguid rakendatakse nende tingimuste kohaselt; ning
 - c. soovitada poliitikate, menetluste või kontrollide täiustusi, et vähendada keelatud käitumise võimalusi praegustes ja tulevastes tehingutes ja tegevustes.
- 5.7. Olles saanud üldsuselt või kolmandalt isikult teavet, teate või kaebuse väidetava või kahtlustatava keelatud käitumise kohta, on Citadele kontsernil, tehes tihedat koostööd ja tagades täieliku läbipaistvuse vastavate valitsuse ja ELi asutustega (vajaduse korral), järgmised õigused:
- a. taotleda ja saada teavet, dokumente, selgitusi ja aruandeid väidetava või kahtlustatava keelatud käitumise kohta, sealhulgas külastada ja kontrollida ruume;
 - b. hinnata ja uurida selliseid küsimusi ning teha vajaduse korral koostööd otse asjaomaste ELi asutustega;
 - c. nõuda keelatud käitumise lõpetamist ja tagajärgede mõistlikku kõrvaldamist, kui see on võimalik; ning
 - d. teatada oma leidudest ja soovitud asjakohastele ametiasutustele, kui väidetaval keelatud käitumisel võivad olla kuriteo tagajärjed, või ELi institutsioonidele või asutustele, kui klienti rahastab või tema rahastamist toetab EIF, EIP või ELi institutsioon, ning vastavale kliendile või teenuseosutajale, välja arvatud juhul, kui teade või kaebus väidetava või kahtlustatava keelatud käitumise kohta on olnud anonüümne ning selline leidude avaldamine ei ole seadusega keelatud.
- 5.8. Citadele kontsern võib edastada kahtlustatavad keelatud käitumise juhtumid riikide ametiasutustele ELis ja/või väljaspool ELi edasiseks uurimiseks ja/või kuriteo süüdistuse esitamiseks ning osutada täiendavat abi, kui seda on nõutakse.
- 5.9. Kui on tõendeid, et klient või teenuseosutaja on pannud toime keelatud käitumise, on Citadele kontsernil õigus kohaldada lisameetmeid, mis on märgitud vastavas lepingus kliendi või teenuseosutajaga või mis on sätestatud kohaldatavas õiguses.
- 5.10. Kohtute, õiguskaitseorganite, haldus-, õigus- või maksuametite uurimise korral võib Citadele kontsern otsustada enne edasi tegutsemist ära oodata sellise uurimise tulemused ja taotleda nende otsuse koopiat.
- 5.11. Isikuandmete töötlemine siinses dokumendis märgitud tegevuste puhul toimub kooskõlas Citadele kontsernis kehtivates määrustes ja poliitikates sätestatud põhimõtete ja reeglitega.